

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії та філософії
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту історії та філософії

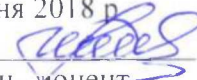
Ю.В. Подрез

01 жовтня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Перший (бакалаврський) рівень

галузь знань: 08 Право
спеціальність: 081 Право
освітньо-професійна програма: Право
Мова навчання: українська

Погоджено
науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту історії та
філософії
28 вересня 2018 р.
Голова: Подрез Ю.В.
к. істор. н., доцент

Суми - 2018

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
4-й		4-й	
Семестр			
7-й/8-й		7-й/8-й	
Лекції			
46 год.		10 год.	
Практичні, семінарські			
48 год.		10 год.	
Лабораторні			
–		–	
Самостійна робота			
114 год.		188 год.	
Консультації			
2 год.	2 год.		
Вид контролю: залік/екзамен			
Загальна кількість годин – 210			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Як навчальна дисципліна «Цивільний процес» входить до програми професійної та практичної підготовки ОС «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» у педагогічному університеті на денній та заочній формах навчання, що зумовлено професійною значущістю знань, умінь та навичок із предмету як фахової дисципліни. Засвоєння матеріалу, передбаченого програмою, є необхідною умовою вивчення галузей процесуального права – кримінального, адміністративного, а також цивільного, сімейного права та інших. Це зумовлено тим, що при судовому розгляді цивільних справ виникають різні питання пов'язані з кримінальною, адміністративною відповідальністю, з матеріальною шкодою.

Навчальна дисципліна «Цивільний процес» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми Право спеціальності 081 Право, галузі знань 08 Право.

Мета курсу «Цивільний процес» полягає у формуванні знань про правове регулювання порядку здійснення правосуддя у цивільних справах та основних умінь по застосуванню цивільного процесуального законодавства. Вивчення курсу передбачає розуміння студентами значення основних категорій цивільного процесу, змісту процесуальних інститутів, постанов пленумів Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, оволодіння навичками правильного тлумачення норм цивільного процесуального права та практичного їх застосування при вирішенні конкретних судових справ, досвідом аналітичної роботи.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-9. Здатність працювати в команді.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **фахових компетентностей спеціальності:**

ФК-7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК-8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ФК-11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

ФК-12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

ФК-13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

В результаті вивчення курсу «Цивільний процес» студенти повинні одержати достатньо міцні та глибокі знання законодавства, що регулює цивільний процес, чітке уявлення про загальні положення та принципи цивільного процесу України, стадії проведення по цивільним справам, та їх особливості. До числа завдань вивчення курсу входить також уміння складати основні цивільно-процесуальні документи. Достатні навички складання документів є результатом досвіду, але основи цієї роботи студент має засвоїти, вивчаючи курс «Цивільний процес».

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Цивільний процес» пов'язана з такими навчальними дисциплінами як «Цивільне та сімейне право», «Трудове право», враховуючи, що судовий захист цих прав, свобод та інтересів у випадку їх

порушення, невизнання чи оспорювання прав, здійснюється в цивільному процесі.

Навчальна дисципліна «Цивільний процес» перебуває у певному зв'язку з дисциплінами циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студентів: «Історія та культура України», «Філософія», «Сучасні інформаційні технології». Вказані навчальні дисципліни забезпечують теоретико-методологічні засади вивчення навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право».

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Знання</p>	<p>ПРЗ-2. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей</p>	<p><i>Студент повинен знати на достатньому рівні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • загальні засади цивільного процесуального права, його предмет та метод; • систему принципів цивільного судочинства; • процесуальний статус суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин; • види цивільної підсудності; • порядок обчислення процесуальних строків, їх зупинення, поновлення та продовження; • порядок сплати судового збору; • особливості наказного цивільного судочинства; • порядок досудового та судового розгляду справ; • сутність та значення окремого провадження, особливостей розгляду справ окремого провадження; • апеляційне і касаційне оскарження рішення суду, підстави перегляду судових рішень у зв'язку з
----------------------	--	--

		<p>нововиявленими обставинами;</p> <ul style="list-style-type: none"> • порядок третейського розгляду цивільних справ; • правила визнання та звернення до виконання рішення іноземних судів в Україні
<p>Уміння</p>	<p>ПРУ-1. Визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин</p> <p>ПРУ-3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел</p> <p>ПРУ-4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми</p> <p>ПРУ-5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю</p> <p>ПРУ-8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин</p> <p>ПРУ-10. Належно використовувати цифрову і статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності</p> <p>ПРУ-11. Користуватися комп'ютерними програмами у межах стандартного програмного забезпечення з використанням</p>	<p><i>Студент повинен вміти на достатньому рівні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • орієнтуватись в системі нормативно-правових актів, що визначають організацію та діяльність судової системи України та порядок здійснення цивільного судочинства; • застосовувати норми Конституції України як норми прямої дії для визначення принципів правосуддя у цивільних справах; • визначати цивільну юрисдикцію та цивільну підсудність справ; • правильно обчислювати процесуальні строки, застосовувати правовий порядок їх зупинення, продовження та поновлення; • розрізняти компетенцію судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій при розгляді цивільних справ; • пізнавати в цивільному судочинстві обставини конкретної справи і досліджувати докази по справі; • визначати підстави судового розгляду цивільних справ у порядку окремого провадження; • вирішувати конкретні ситуаційні задачі з питань цивільного процесу при організації діяльності судової системи України

	<p>електронних таблиць, графіків та інших можливостей</p> <p>ПРУ-12. Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи</p> <p>ПРУ-16. Самостійно підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях</p> <p>ПРУ-17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях</p>	
<p>Автономія і відповідальність</p>	<p>ПРА-2. Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРА-3. Відповідальність за розвиток професійних знань і практик окремих осіб та/або груп осіб, за оцінку стратегічного розвитку команди</p> <p>ПРА-4. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності</p>	<p>Студент повинен на достатньому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аргументувати свою думку при відповіді на питання навчальної дисципліни, спираючись на положення чинного законодавства; • застосовувати положення Цивільного процесуального кодексу України та інших джерел цивільного процесуального права при дослідженні питань практичного застосування правових норм; • при формулюванні власної позиції щодо конкретної життєвої ситуації, пов'язаної з цивільним судочинством, обґрунтовано використовувати юридичну термінологію; • самостійно складати основні цивільно-процесуальні документи, пов'язані з позовним провадженням, а також з

		<p>оскарженням рішень суду та їх виконанням;</p> <ul style="list-style-type: none">• володіти навичками щодо складання відповідних заяв у справах окремого та наказного провадження;• володіти методами та технологіями захисту суб'єктивних прав громадян, юридичних осіб в суді при здійсненні правосуддя в цивільних справах.
--	--	---

4. Критерії оцінювання результатів навчання
Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82 – 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74 – 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64 – 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 – 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 – 59	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
1 – 34	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Розподіл балів

Для заліку

Поточний контроль																Разом	Сума
Розділ 1										Розділ 2							
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6		
Поточний контроль																70	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5		
Контроль самостійної роботи																30	
1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		

Для екзамену

Поточний контроль							Разом	Сума
Розділ 3				Розділ 4				
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3		
Поточний контроль							50	100
7	7	7	7	7	7	8		
Контроль самостійної роботи							25	
3	3	3	4	4	4	4		
Складання екзамену							25	

T1.1, T1.2, T1.3 T4.3 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4.1 Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань, та виконання інших видів самостійної роботи.

Для заліку

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **70 балів:** робота на *практичних* заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань.

- **30 балів:** контроль *самостійної роботи* – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, підготування рефератів тощо.

Разом – **100 балів.**

Теоретичні знання та практичні навички перевіряються на практичних заняттях. Способами демонстрування результатів навчання студента з предмету «Цивільний процес» є підготовка теоретичних питань до практичних занять, участь в обговоренні теоретичних питань з теми практичного заняття, аналітичні звіти та доповіді, усні відповіді, а також написання письмових тестів, що нараховують загалом 70 балів за кумулятивним принципом (з розрахунку 4-5 балів максимум за аудиторну роботу на кожному практичному занятті). Усі бали, набрані на семінарських заняттях, додаються.

Самостійна робота включає виконання домашніх завдань, підготування рефератів та презентацію результатів виконаних завдань на практичних заняттях,

а також інші види індивідуальних та групових завдань на розсуд викладача – сумарно 30 балів.

Для екзамену

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **50 балів:** робота на *практичних* заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань.

- **25 балів:** контроль *самостійної роботи* – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, підготування рефератів тощо.

Разом – **75 балів.**

Результатом *підсумкового контролю* є екзамен (**25 балів**).

Теоретичні знання та практичні навички перевіряються на практичних заняттях. Способами демонстрування результатів навчання студента з предмету «Цивільний процес» є підготовка теоретичних питань до практичних занять, участь в обговоренні теоретичних питань з теми практичного заняття, аналітичні звіти та доповіді, усні відповіді, а також написання письмових тестів, що нараховують загалом 50 балів за кумулятивним принципом (з розрахунку 7 балів максимум за аудиторну роботу на кожному практичному занятті). Усі бали, набрані на семінарських заняттях, додаються.

Самостійна робота включає виконання домашніх завдань, підготування рефератів та презентацію результатів виконаних завдань на практичних заняттях, а також інші види індивідуальних та групових завдань на розсуд викладача – сумарно 25 балів.

4.2 Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента для підсумкового контролю з дисципліни (екзамен)

Бали	Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
21-25	А	«відмінно»	Оцінка виставляється за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, творче висвітлення проблем та якісне виконання практичного завдання.
16-20	В	«добре»	Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем та не зовсім якісне виконання практичного завдання.
11-15	С		Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, наведення з певною допомогою викладача адекватних прикладів до матеріалу, нетворче висвітлення проблем, виконання практичного завдання з окремими негрубими помилками.
6-10	Д	«задовільно»	Оцінка виставляється за правильну відповідь, яка проте відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним виконанням практичного завдання.
1-5	Е		Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка містить певні не грубі помилки, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками

			у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним і неповним виконанням практичного завдання.
0	FX	«незадовільно»	Оцінка виставляється за неправильну, неповну відповідь, відсутність міцних знань з питань курсу, за неякісне виконання практичного завдання.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики результатів навчання під час поточного контролю є розкриття теоретичних питань, тестові завдання, ситуативні завдання, розв'язання задач і практичних ситуацій.

Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань та одного практичного завдання.

Зразок завдань екзаменаційного білету для підсумкового контролю:

Екзаменаційний білет № __

1. Форми захисту цивільних прав і законних інтересів громадян та організацій. Судова форма захисту цивільних прав і законних інтересів громадян та організацій.

2. Підготовка та порядок розгляду справи судом апеляційної інстанції.

3. Панькін звернувся до суду з позовом до Шемчукова про відшкодування збитків, завданих його здоров'ю внаслідок дорожньо-транспортної пригоди. Суму збитків він визначив в розмірі 3000 грн. При проведенні попереднього судового засідання Панькін збільшив розмір позовних вимог, заявивши про це клопотання суду, та вказав, що йому завдані збитки на суму 4500 грн. Суддя відмовив у задоволенні клопотання Панькіна про збільшення позовних вимог, вказавши, що він не має права це робити. Чи правомірна відмова судді?

Питання для підсумкового контролю:

1. Форми захисту цивільних прав і законних інтересів громадян та організацій. Судова форма захисту цивільних прав і законних інтересів громадян та організацій.

2. Джерела цивільного процесуального права. Конституція України як джерело цивільного процесуального права.

3. Поняття, предмет, метод цивільного процесуального права.

4. Інші учасники цивільного процесу.

5. Поняття, види, структура норм цивільного процесуального права та їх дія.
6. Поняття, види і стадії цивільного судочинства.
7. Поняття цивільної процесуальної форми (суть, основні риси та значення).
8. Поняття, значення і види процесуальних строків.
9. Система принципів цивільного процесуального права їх класифікація.
10. Міжгалузеві принципи цивільного процесуального права.
11. Загальні правила визначення підвідомчості.
12. Поняття цивільно-процесуальних правовідносин. Передумови виникнення цивільно-процесуальних правовідносин.
13. Забезпечення доказів.
14. Поняття сторін в цивільному процесі, їх процесуальні права та обов'язки.
15. Право на позов. Право на пред'явлення позову і процесуальний порядок його реалізації.
16. Умови та порядок заміни неналежної сторони в процесі.
17. Процесуальне правонаступництво: поняття та види.
18. Поняття і види третіх осіб.
19. Судові виклики і повідомлення.
20. Поняття, стадії судового розгляду цивільних справ.
21. Наслідки порушення правил про підсудність. Зміна підсудності.
22. Підсудність та підвідомчість цивільних справ.
23. Поняття витрат у цивільному процесі.
24. Державне мито.
25. Витрати, пов'язані з розглядом справи у суді.
26. Санкції цивільного процесу.

27. Поняття і сутність наказного провадження і судового наказу.
28. Порухення наказного провадження. Видача судового наказу.
29. Повідомлення боржника про видачу судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві. Скасування судового наказу.
30. Поняття судових доказів і засобів доказування
31. Підготовка та порядок розгляду справи судом апеляційної інстанції.
32. Розгляд справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
33. Підготовка та процесуальний порядок провадження перегляду рішень Верховним Судом України.
34. Підстави перегляду рішень і ухвал суду у зв'язку з нововиявленими обставинами.
35. Процесуальний порядок перегляду справи у зв'язку з нововиявленими обставинами.
36. Виконання судових рішень як стадія цивільного процесу.
37. Суд у процесі виконання судових рішень.
38. Поворот виконання.
39. Висновок експерта. Проведення судової експертизи. Види експертиз.
40. Третейські суди: поняття, порядок створення та діяльності, правове регулювання.
41. Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.
42. Повноваження суду апеляційної інстанції.
43. Рішення і ухвали суду апеляційної інстанції.
44. Право касаційного оскарження та процесуальний порядок його реалізації.

45. Порушення касаційного провадження.
46. Підготовка та розгляд справи судом касаційної інстанції.
47. Повноваження суду касаційної інстанції. Підстави для скасування рішення суду в касаційному порядку.
48. Право та підстави перегляду рішень Верховним Судом України
49. Поняття та порядок заочного розгляду справи.
50. Умови та порядок заочного розгляду справи.
51. Судове засідання як процесуальна форма розгляду цивільних справ
52. Повноваження суду при розгляді заяви про перегляд заочного рішення. Підстави для перегляду, скасування, оскарження заочного рішення.
53. Загальна характеристика окремого провадження у цивільному судочинстві.
54. Розгляд справ про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним.
55. Розгляд справ про визнання громадянина безвісно відсутнім чи оголошення його померлим.
56. Розгляд справ про усиновлення дітей, що проживають на території України громадянами України.
57. Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.
58. Позови до іноземних держав. Дипломатичний імунітет.
59. Судові доручення в міжнародному цивільному процесі.
60. Право апеляційного провадження та порядок його реалізації.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Цивільний процес» складається з чотирьох розділів, які присвячені вивченню загальних положень цивільного процесу (поняття, принципи, джерела, цивільні процесуальні правовідносини, правовий статус сторін провадження та третіх осіб, підвідомчість та підсудність цивільних справ, строки цивільного провадження, витрати та санкції у цивільному провадженні, докази); особливостям провадження у суді першої інстанції, у тому числі розгляду справ у порядку наказного та окремого провадження; провадженню з перегляду судових рішень, прийнятих у суді першої інстанції; особливостей міжнародного цивільного процесу та позасудових цивільних проваджень.

Розділ 1. Загальні положення цивільного процесу.

Розділ 2. Провадження в суді першої інстанції.

Розділ 3. Провадження з перегляду судових рішень.

Розділ 4. Міжнародний Цивільний процес. Позасудові цивільні провадження.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Розділ 1. Загальні положення цивільного процесу.

Тема 1.1. Цивільний процес як галузь права, наука та навчальна дисципліна. Поняття цивільного процесу. Цивільна процесуальна форма. Поняття, предмет, метод цивільного процесуального права. Джерела цивільного процесу. Поняття, види, структура норм цивільного процесу та їх дія. Поняття, види і стадії цивільного судочинства. Система цивільно-процесуального права. Взаємозв'язок цивільного процесу з іншими галузями права. Наука цивільного процесуального права.

Тема 1.2. Принципи цивільного процесу. Поняття принципів цивільного процесу права. Система принципів цивільного процесу їх класифікація. Загальноправові принципи. Міжгалузеві принципи. Галузеві принципи.

Тема 1.3. Цивільні процесуальні відносини. Поняття цивільно-процесуальних правовідносин. Передумови виникнення цивільно-процесуальних правовідносин. Елементи цивільно-процесуальних правовідносин.

Тема 1.4. Сторони в цивільному процесі. Поняття сторін в цивільному процесі, їх процесуальні права та обов'язки. Цивільно-процесуальна правоздатність і дієздатність громадян та юридичних осіб. Процесуальна співучасть. Умови та порядок зміни неналежної сторони в процесі. Процесуальне правонаступництво.

Тема 1.5. Треті особи та інші учасники в цивільному процесі. Поняття і види третіх осіб. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог. Інші учасники цивільного процесу.

Тема 1.6. Представництво у цивільному процесі. Участь прокурора. Поняття процесуального представництва та його значення. Види представництва та повноваження представника в суді. Підстави участі прокурора у цивільному процесі. Форми участі прокурора у цивільному процесі.

Тема 1.7. Підвідомчість та підсудність цивільних справ. Поняття підвідомчості та її види. Загальні правила визначення підвідомчості. Поняття підсудності цивільних справ. Види підсудності. Порушення правил про підсудність. Зміна підсудності.

Тема 1.8. Цивільні процесуальні строки. Поняття, значення і види процесуальних строків. Обчислення, зупинення, продовження і поновлення процесуальних строків.

Тема 1.9. Витрати та санкції цивільного процесу. Поняття витрат у цивільному процесі. Судовий збір. Витрати, пов'язані з розглядом справи у суді. Санкції цивільного процесу.

Тема 1.10. Докази і доказування в цивільному процесі. Поняття судових доказів і засобів доказування. Факти, що не підлягають доказуванню. Розподіл обов'язків по доказуванню. Належність доказів і допустимість засобів доказування. Класифікація доказів. Забезпечення доказів. Судове доручення.

Розділ 2. Проведення в суді першої інстанції.

Тема 2.1. Позов в цивільному процесі. Порушення цивільної справи в суді. Поняття позову та його суть. Види позовів. Право на позов. Право на пред'явлення позову і процесуальний порядок його реалізації. Об'єднання і роз'єднання позовів. Процесуальні засоби, що забезпечують відповідачу захист своїх прав проти позову. Зміни в позовному спорі. Забезпечення позову.

Тема 2.2. Підготовка цивільних справ до судового розгляду. Судовий розгляд справи. Попереднє судове засідання. Судові виклики і повідомлення. Поняття, стадії судового розгляду цивільних справ. Судове засідання як процесуальна форма розгляду цивільних справ. Ускладнення в процесі судового розгляду цивільних справ. Протокол судового засідання.

Тема 2.3. Судові рішення. Поняття і види судових рішень. Вимоги, яким має відповідати судове рішення. Зміст судового рішення. Негайне виконання,

визначення порядку виконання, надання відстрочки і розстрочки виконання. Виправлення недоліків рішення суду, що його постановив. Законна сила судового рішення. Ухвала суду.

Тема 2.4. Заочний розгляд справи. Поняття та визначення заочного розгляду справи. Умови та порядок заочного розгляду справи. Зміст заочного рішення. Способи та порядок перегляду заочного рішення. Повноваження суду при розгляді заяви про перегляд заочного рішення. Підстави для перегляду, скасування, оскарження заочного рішення.

Тема 2.5. Наказне провадження. Поняття і сутність наказного провадження і судового наказу. Порухення наказного провадження. Видача судового наказу. Повідомлення боржника про видачу судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві. Скасування судового наказу.

Тема 2.6. Окреме провадження. Загальна характеристика окремого провадження у цивільному судочинстві. Розгляд справ про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним. Розгляд справ про визнання громадянина безвісно відсутнім чи оголошення його померлим. Розгляд справ про усиновлення дітей, що проживають на території України громадянами України. Розгляд справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі. Розгляд справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення. Розгляд справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю щодо юридичних та фізичних осіб.

Розділ 3. Провадження з перегляду судових рішень.

Тема 3.1. Апеляційне провадження. Право апеляційного провадження та порядок його реалізації. Підготовка та порядок розгляду справи. Повноваження суду апеляційної інстанції. Рішення і ухвали суду апеляційної інстанції.

Тема 3.2. Касаційне провадження. Право касаційного оскарження та процесуальний порядок його реалізації. Порушення касаційного провадження. Підготовка та розгляд справи судом касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Підстави для скасування рішення суду в касаційному порядку.

Тема 3.3. Перегляд судових рішень Верховним Судом України. Право та підстави перегляду судових рішень Верховним Судом України. Підготовка та процесуальний порядок провадження.

Тема 3.4. Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами. Сутність та значення провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами. Підстави перегляду рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами. Процесуальний порядок перегляду рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами

Розділ 4. Міжнародний Цивільний процес. Позасудові цивільні провадження.

Тема 4.1. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Виконання судових рішень як стадія цивільного процесу. Суд у процесі виконання судових рішень. Поворот виконання.

Тема 4.2. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні. Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню. Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.

Тема 4.3. Провадження у справах за участю іноземних осіб. Розгляд справ за участю іноземних громадян, підприємств, організацій, осіб без громадянства в судах України. Позови до іноземних держав. Дипломатичний імунітет. Судові доручення в міжнародному цивільному процесі.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
Розділ 1. Загальні положення цивільного процесу.												
Тема 1.1. Цивільний процес як галузь права, наука та навчальна дисципліна.	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 1.2. Принципи цивільного процесу.	9	2	2			5	8					8
Тема 1.3. Цивільні процесуальні відносини.	9	2	2			5	8					8
Тема 1.4. Сторони в цивільному процесі.	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 1.5. Треті особи та інші учасники в цивільному процесі.	9	2	2			5	8					8
Тема 1.6. Представництво у цивільному процесі. Участь прокурора.	9	2	2			5	8					8
Тема 1.7. Підвідомчість та підсудність цивільних справ.	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 1.8. Цивільні процесуальні строки.	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 1.9. Витрати та санкції цивільного процесу.	9	2	2			5	8					8

Тема 1.10. Докази і доказування в цивільному процесі.	9	2	2			5	8					8
Разом за Розділом 1	90	20	20			50	88	4	4			80
Розділ 2. Провадження в суді першої інстанції.												
Тема 2.1. Позов в цивільному процесі.	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 2.2. Підготовка цивільних справ до судового розгляду.	9	2	2			5	8					8
Тема 2.3. Судові рішення.	9	2	2			5	8					8
Тема 2.4. Заочний розгляд справи.	9	2	2			5	8					8
Тема 2.5. Наказне провадження.	9	2	2			5	12	1	1			10
Тема 2.6. Окреме провадження.	9	2	2			5	12	1	1			10
Разом за Розділом 2	54	12	12			30	58	3	3			52
Розділ 3. Провадження з перегляду судових рішень.												
Тема 3.1. Апеляційне провадження.	10	2	3			5	10	1	1			8
Тема 3.2. Касаційне провадження.	10	2	3			5	10	1	1			8
Тема 3.3. Перегляд судових рішень Верховним Судом України.	9	2	2			5	8					8
Тема 3.4. Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами.	9	2	2			5	8					8
Разом за Розділом 3	38	8	10			20	36	2	2			32

Розділ 4. Міжнародний Цивільний процес. Позасудові цивільні провадження.											
Тема 4.1. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб).	8	2	2			4	8				8
Тема 4.2. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.	9	2	2			5	10	1	1		8
Тема 4.3. Провадження у справах за участю іноземних осіб.	9	2	2			5	8				8
Разом за Розділом 4	26	6	6		2	14	28	1	1	2	24
Усього годин	210	46	48		2	114	210	10	10	2	188

7.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Цивільний процес як галузь права, наука та навчальна дисципліна.	2	1
2	Принципи цивільного процесу.	2	
3	Цивільні процесуальні відносини.	2	
4	Сторони в цивільному процесі.	2	1
5	Треті особи та інші учасники в цивільному процесі.	2	
6	Представництво у цивільному процесі. Участь прокурора.	2	
7	Підвідомчість та підсудність цивільних справ.	2	1
8	Цивільні процесуальні строки.	2	1
9	Витрати та санкції цивільного процесу.	2	
10	Докази і доказування в цивільному процесі.	2	
11	Позов в цивільному процесі.	2	1
12	Підготовка цивільних справ до судового розгляду.	2	

13	Судові рішення.	2	
14	Заочний розгляд справи.	2	
15	Наказне провадження.	2	1
16	Окреме провадження.	2	1
17	Апеляційне провадження.	3	
18	Касаційне провадження.	3	1
19	Перегляд судових рішень Верховним Судом України.	2	1
20	Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами.	2	
21	Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб).	2	
22	Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.	2	1
23	Провадження у справах за участю іноземних осіб.	2	
Разом		48	10

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Пригоцький В. А. Цивільний процес : курс лекцій; Вінниц. соц.-екон. ін-т Відкрит. міжнар. ун-ту розвитку людини «Україна». Вінниця : Нілан, 2017. 482 с.
2. Цивільне право та процес (2 частина) : навч. посіб. / кол. авт. [Коваленко А. В. (кер.), Круглова О. О. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2018. 128 с.
3. Цивільний процес : навч. посіб. / [Гусаров К. В. та ін.]. Харків : Право, 2018. 359 с.
4. Цивільний процес : посіб. для підгот. до іспитів / Андріанова Ж. І. [та ін.] ; [за заг. ред. І. С. Тімуш]. Дніпро : Середняк Т. К, 2016. 206 с.
5. Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 768 с.
6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р., № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Додаткові:

7. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015.
8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод Рада Європи від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_043.
10. Конституція України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
11. Кодекс Законів про працю від 10.12.1971 р., № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

12. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р., № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
13. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р., № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
14. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р., № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
15. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 р., № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>.
16. Про Конституційний суд України: Закон України від 13.07.2017 р., № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
17. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р., № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
18. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 р., № 2707-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>.
19. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р., № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
20. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р., № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
21. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р., № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
22. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р., № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
23. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 р., № 1701-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Підручники та навчальні посібники (перелік у п. 8 чинної програми).
2. Мультимедійне обладнання для перегляду програмного матеріалу.